

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ, ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΤΟΥ ΑΧΥΡΩΝΑ
ΛΙΟΠΕΤΡΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 28.08.2016**

Η απόδοση της δέουσας τιμής στους ήρωες της κυπριακής ελευθερίας είναι ένα διαχρονικό χρέος και μια οφειλή όλων εμάς των μεταγενεστέρων για όσους αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για να μπορούμε εμείς σήμερα να ζούμε ελεύθεροι. Είναι γι' αυτό που με βαθιά συγκίνηση βρισκόμαστε σήμερα στον ιερό αυτό χώρο, για να αποτίσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους τέσσερις ήρωες του Λιοπετρίου, τον Φώτη Πίττα από το Φρέναρος, τον Αντρέα Κάριο από το Αυγόρου, τον Ηλία Παπακυριακού από τη Λυθράγκωμη και τον Χρίστο Σαμάρα από το Λιοπέτρι, οι οποίοι θυσιάστηκαν για τη λευτεριά της πατρίδας στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ, πολεμώντας τους Άγγλους κατακτητές με απaráμιλλο ηρωισμό και αυτοθυσία.

Τιμούμε σήμερα τους τέσσερεις του ταπεινού Αχυρώνα που λάμπρυνε την ιστορία της μικρής μας πατρίδας. Του Αχυρώνα που έγινε το «Χάνι της Γραβιάς» της Κύπρου, όπως ο ίδιος ο Αρχηγός Διγενής αποκάλυψε την ιστορική μάχη της 2ας Σεπτεμβρίου 1958.

«Αυτή η ονομασία» λέει ο Διγενής, «αρμόζει εις μίαν των επικωτέρων μαχών εξ όσων έχει δώσει η ΕΟΚΑ... μεταξύ στρατού και τεσσάρων γενναίων μαχητών».

Τέσσερα παλικαριά σεμνά, αλλά γεμάτα πίστη στις αρχές, τις αξίες και τα ιδανικά της Ελληνικής φυλής. Τέσσερεις γενναίοι των γενναίων που ήταν αποφασισμένοι να διαμεσολαβήσουν ανάμεσα στην καθημερινότητα και το αιώνιο. Που ήταν αποφασισμένοι να συνομιλήσουν για λογαριασμό όλων μας με την Ιστορία.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Συμπληρώνονται φέτος 58 χρόνια από την ηρωική τους θυσία, η οποία γράφτηκε με τα πιο λαμπρά γράμματα στις σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Πλησιάζουμε την έκτη δεκαετία από την ηρωική εκείνη ημέρα του Λιοπετρίου και της Κύπρου, που σκόρπισε ρίγη εθνικής συγκίνησης στον κυπριακό και τον απανταχού Ελληνισμό.

Στις 2 Σεπτεμβρίου 1958 τέσσερις λαμπροί αγωνιστές της ΕΟΚΑ επρόκειτο να μετατρέψουν έναν ταπεινό αχυρώνα, σε φρούριο αντιστάσεως και φάρο αρετής. Και τα τέσσερα παλικάρια είχαν παρουσιάσει λαμπρά δράση, διακρίνονταν για τα εθνικά και χριστιανικά τους ιδανικά και ήταν τοπικοί ηγέτες. Όταν κατόπιν προδοσίας κυκλώθηκαν στον Αχυρώνα Λιοπετρίου, κλήθηκαν από τους Άγγλους για να παραδοθούν. Αυτοί αρνήθηκαν προκαλώντας τους πολυάριθμους Άγγλους να πλησιάσουν για να τους συλλάβουν. Γνώριζαν, βεβαίως, ότι η ενέργεια τους σήμαινε θάνατο, αφού ουδεμία δυνατότητα διαφυγής υπήρχε.

Για ώρες έβαλλαν κατά των Άγγλων και κρατούσαν αυτούς μακράν. Οι Άγγλοι χρησιμοποίησαν εναντίον τους χειροβομβίδες και όλμους, χωρίς όμως αποτέλεσμα και στο

τέλος σκέφθηκαν ότι –όπως και στην περίπτωση του Αυξεντίου- η βενζίνη και η φωτιά θα έδιναν την λύση.

Στεκόμαστε ευλαβικά και με δέος μπροστά στο μεγαλείο της αυτοθυσίας και της αυταπάρνησης των τιμωμένων ηρώων μας που έδωσαν την ζωή τους για την ελευθερία και την εθνική αξιοπρέπεια και αισθανόμαστε ωσάν να ήταν χθες που οι μεγάλοι αυτοί ήρωες έπεσαν μαχόμενοι στον θρυλικό Αχυρώνα Λιοπετρίου.

Ο **Φώτης Πίπτας**, που γεννήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1935 και αποφοίτησε από το Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου, ήταν γεννημένος αγωνιστής, φλογερός πατριώτης και αφοσιωμένος ολόψυχα στον αγώνα για τη λευτεριά της Κύπρου. Απεκλήθη δικαίως ο «ήρωας δάσκαλος» γιατί πράγματι με τη δράση του και το θάνατο του τίμησε το ιερό λειτούργημα του Έλληνα δασκάλου. Τον ασίγαστο πόθο για το ξεσκλάβωμα της πατρίδας και την απaráμιλλη αγωνιστικότητα που τον χαρακτήριζε, τα διακρίνουμε πολύ έντονα στα ποιήματα που έγραφε από τα μαθητικά του χρόνια, αλλά πολύ περισσότερο στη ζωή και τη δράση του ως σύνολο. Στο Διδασκαλικό Κολέγιο Μόρφου, όπου σπούδαζε, ήταν ταυτόχρονα ορκισμένος και δραστηριοποιημένος από την πρώτη στιγμή στον αγώνα της ΕΟΚΑ. Αργότερα, όταν διορίστηκε δάσκαλος στην Άχνα, ήταν «ο δάσκαλος στη διάρκεια της μέρας και ο μαχητής της ελευθερίας κατά τις νυχτερινές ώρες». Τον Οκτώβριο του 1956, ένα χρόνο μετά το διορισμό του στην Άχνα, κηρύσσεται καταζητούμενος και τρεις μήνες μετά συλλαμβάνεται και οδηγείται στον Αστυνομικό Σταθμό Αμμοχώστου, όπου υποβάλλεται σε φριχτά βασανιστήρια.

Μεταφέρεται στα κρατητήρια της Κοκκινοτριμιθιάς και αργότερα της Πύλας, από όπου δραπετεύει με συγκλονιστικό τρόπο μαζί με τρεις άλλους συναγωνιστές του. Στις 2 Αυγούστου του 1958 ηγείται μεγάλης επίθεσης εναντίον τριών βρετανικών στρατιωτικών αυτοκινήτων έξω από τη Λύση και προκαλεί μεγάλες απώλειες στους Άγγλους. Και ακριβώς ένα μήνα μετά πέφτει ηρωικά στον Αχυρώνα του Λιοπετρίου.

Ο **Ανδρέας Κάρυος** γεννήθηκε στις 16 Ιουλίου 1926. Ήταν στέλεχος της ΠΕΚ και πρωτοστάτησε στην ίδρυση της ΣΕΚ, της ΠΕΟΝ και του Θρησκευτικού Συλλόγου στο Αυγόρου. Υπήρξε ο διοργανωτής και πρώτος υπεύθυνος του αγώνα της ΕΟΚΑ Αυγόρου. Την 1^η Απριλίου του 1955 έλαβε μέρος στην επιχείρηση βραχυκυκλώματος των ηλεκτροφόρων καλωδίων παρά το Αυγόρου και κατά την επιχείρηση υπέστη σοβαρά εγκαύματα.

Συνελήφθη αρκετές φορές για τη δράση του, ενώ τον Νοέμβριο του 1956 κλείστηκε στα κρατητήρια της Πύλας από όπου απέδρασε στις 12 Μαρτίου 1958 και συνέχισε τη δράση του ως υποτομεάρχης στην περιοχή Κοκκινοχωρίων, μέχρι τη μέρα που αφηφώντας τον θάνατο άφησε την τελευταία του πνοή στον Αχυρώνα Λιοπετρίου.

Ο **Ηλίας Παπακυριακού** γεννήθηκε στις 25 Ιανουαρίου, 1938. Όντας μαθητής ακόμη της Ε' τάξης του Γυμνασίου Αμμοχώστου, εντάχθηκε στην ΕΟΚΑ και έδρασε ως μέλος των ομάδων κρούσεως, έλαβε μέρος σε βομβιστικές επιθέσεις και καταζητείτο από τους Άγγλους προτού ακόμη τελειώσει το Γυμνάσιο.

Ως υπεύθυνος του υποτομέα Άσσιας και των γύρω χωριών ανέπτυξε μεγάλη δράση. Τον Ιούλιο του 1958 με προσωπική του καθοδήγηση οι αγωνιστές της Άσσιας ανατίναξαν την υδραντλία, τα υποστατικά και τις υδατοδεξαμενές από τις οποίες υδρεύονταν τα στρατόπεδα των αγγλικών δυνάμεων, στον αστυνομικό σταθμό Βατυλής. Η δράση του συνεχίστηκε μέχρι τις 2 Σεπτεμβρίου 1958 όταν επιχείρησε ηρωική έξοδο από τον Αχυρώνα και έπεσε μαχόμενος.

Ο **Χρίστος Σαμάρας** γεννήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1926. Φιλομαθής, θρήσκος και αγνός πατριώτης, διάβαζε πολλά βιβλία για την ελληνική ιστορία και την θρησκεία. Υπήρξε ο ιδρυτής της ΟΧΕΝ Λιοπετρίου και εντάχθηκε το 1954 σε μυστική οργάνωση που ετοίμαζε ένοπλη εξέγερση για την απελευθέρωση της Κύπρου.

Το 1955 συνδέθηκε με τον Γρηγόρη Αυξεντίου και στο σπίτι του ορκίστηκαν τα πρώτα μέλη της ΕΟΚΑ Λιοπετρίου. Πήρε μέρος στην επίθεση που έγινε στη Δεκέλεια την 1^η Απριλίου της ίδιας χρονιάς, καταζητήθηκε από εκείνη τη μέρα και έμεινε επικηρυγμένος για 5000 λίρες μέχρι τον ηρωικό θάνατό του στον Αχυρώνα Λιοπετρίου.

Σε όλο αυτό το διάστημα ανέπτυξε μεγάλη δράση στα χωριά της περιοχής του, μέχρι τη μέρα που μαζί με τους άλλους τρεις συναγωνιστές του, κατέλαβε επάξια μια ξεχωριστή θέση στο πάνθεο των ηρώων της κυπριακής ελευθερίας.

Ο αγώνας για τη λευτεριά της πατρίδας μας, που έφτασε στη μεγαλύτερη αγωνιστική του έξαρση στα χρόνια της εμποροκρατίας του 55-59 και οδήγησε στην ανεξαρτησία του 1960, συνεχίζεται ακόμα, με στόχο την απελευθέρωση του νησιού μας και τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής.

Στις κρίσιμες και δύσκολες τούτες μέρες, η αναπόληση της ηρωικής εκείνης εποχής και η αναφορά στη ζωή και τους αγώνες των ηρώων μας αποτελεί τη μεγαλύτερη τόνωση για μας, για τη συνέχιση και ευόδωση του αντικατοχικού αγώνα που διεξάγουμε.

Τιμώντας σήμερα τη μνήμη των ηρώων μας, αναπολούμε την ένδοξη εκείνη εποχή και αναβαπτίζομαστε στις αξίες του γνήσιου πατριωτισμού, της ανιδιοτέλειας και της αγωνιστικότητας, αρετές που τόσο πολύ τις έχουμε ανάγκη σήμερα.

Εδώ και 42 χρόνια το 37% των εδαφών μας κατέχεται από τον τούρκικο Απίλα. Χιλιάδες συμπατριώτες μας βρίσκονται ακόμη μακριά από τις πατρογονικές τους εστίες στην πικρή προσφυγιά, μέσα στην ίδια τους την πατρίδα, ενώ συνεχίζεται ανείπωτο το δράμα των αγνοουμένων μας και των εγκλωβισμένων της Καρπασίας. Χιλιάδες έποικοι έχουν μεταφερθεί στην κατεχόμενη γη μας και η οριστική και πλήρης τουρκοποίησή της παραμένει ένας ανοιχτός και τεράστιος κίνδυνος.

Γι' αυτό και η αγωνιστική παρακαταθήκη των ηρώων της κυπριακής ελευθερίας αποκτά σήμερα μια καθοριστική σημασία, που δεν έχουμε το δικαίωμα να την αγνοούμε ή να την παραγνωρίζουμε. Είναι χρέος απέναντι στους ήρωες μας να συνεχίσουμε την προσπάθεια για την αποτροπή της διχοτόμησης, για τον τερματισμό της τουρκοποίησης και την επανένωση της πατρίδας.

Διανύουμε μια δύσκολη και καθοριστική για το μέλλον μας περίοδο. Οι συναντήσεις που πραγματοποιεί αυτές τις μέρες, μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη, Μουσταφά Ακιντζί, θα σηματοδοτήσουν τις παρά πέρα εξελίξεις σε καταλυτικό βαθμό. Ο πρόεδρος Αναστασιάδης μετέχει σε αυτή τη διαδικασία με καθαρή βούληση και διάθεση, αλλά και με αποφασιστικότητα να πετύχει μια λύση του κυπριακού που θα εξασφαλίζει τη λειτουργικότητα του κράτους και θα διασφαλίζει τα δικαιώματων και τις ελευθερίες των πολιτών, υπό συνθήκες ασφάλειας και ειρηνικής συνύπαρξης με τους συμπατριώτες μας Τουρκοκύπριους.

Αυτή την ώρα βρίσκονται υπό δοκιμασία και οι προθέσεις της τουρκικής πλευράς, η οποία θα πρέπει πλέον να περάσει από τις διακηρύξεις περί καλής θέλησης, στην πράξη.

Αυτή είναι η ώρα που πρέπει όλοι εμείς να σταθούμε με υψηλό αίσθημα εθνικής ευθύνης απέναντι στις προσπάθειες που καταβάλλει η ηγεσία μας, να προβληματιστούμε και να ενώσουμε τις δυνάμεις μας μακριά από μικροκομματικές ή άλλες σκοπιμότητες.

Σύσσωμοι, όπως μας παραγγέλλει στα ποιήματα του ο ηρωικός δάσκαλος Φώτης Πίπτας, όλοι, μικροί και μεγάλοι, ας συστρατευθούμε στον αγώνα για τη σωτηρία της πατρίδας. Αυτή είναι η βασικότερη προϋπόθεση για να ελευθερώσουμε τη σκλαβωμένη γη μας και να δικαιώσουμε τις θυσίες των ηρώων μας.

Θα συνεχίσουμε να δίνουμε την ειρηνική μάχη για τη δικαίωση της Κύπρου, με την ελπίδα ότι σύντομα θα ανατείλει και στη δική μας πατρίδα ο ήλιος της ειρήνης και της δικαιοσύνης. Η απελευθέρωση και η επανένωση του νησιού μας, στο πλαίσιο μιας ειρηνικής και βιώσιμης λύσης, θα είναι το καλύτερο μνημόσυνο για τους ήρωες του 1955-'59, που πέθαναν για την πατρίδα με το όραμα της ελευθερίας και της εθνικής αξιοπρέπειας.

Ο Ηλίας Παπακυριακού, ο Χρήστος Σαμάρας, ο Φώτης Πίπτας και ο Ανδρέας Κάρυος, ουδέποτε έκαναν πίσω μπροστά στην εθνική πρόκληση. Και όταν χρειάστηκε, υπέστησαν και τον θάνατο, προκειμένου να είναι συνεπής απέναντι στην εθνική ευθύνη που πρέπει να διακρίνει τον καθένα μας.

Έδειξαν σ' εμάς τους μεταγενέστερους, το πόσο βαρύ πρέπει να νοιώθουμε το χρέος και την ευθύνη απέναντι στην πατρίδα μας. Και το πόσο πρέπει να παραμερίζουμε τους εγωισμούς και τις μικρότητες, για να μπορούμε να εκτελούμε το πραγματικό καθήκον μας.

Ας είναι αιωνία η μνήμη τους.